

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Бурятия

МО "Курумканский район"

МБОУ "Дыренская СОШ"

РАССМОТРЕНО

на заседании МО

Бадармаева С.Б.

от «30» 08 2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Замдиректора по УВР

Вандаев З.Б.

«30» 08 2023г.

УТВЕРЖДЕНО

[Укажите должность]

[Бадмаева Э.Ж.,

Приказ №6

от «01» 08 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родная (бурятская) литература»

для обучающихся 11 класса

с Алла
2023г

ТАЙЛБАРЫ БЭШЭГ

«Буряад литература» гэхэн курсын ажалай программа хадаа Россиин Федерациин хуралсалай Министерствын тогтоолнууд дээрэ үндэһэлжэ зохёогдоһон хуралсалай программа болоно:

- Федерального закона «Об образовании в Российской Федерации» от 29.12.2012 г;
- Закона Республики Бурятия от 13.12.2013 № 240-V «Об образовании в Республике Бурятия»;
- Закона Республики Бурятия от 10 июня 1992 г. №221-ХП«О языках народов Республики Бурятия» (с изменениями и дополнениями);
- приказа Министерства образования и науки Российской Федерации от 29.12.2014 г №1644 «О внесении изменений в приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 декабря 2010 г №1897 «Об утверждении федерального государственного стандарта основного общего образования»;
- приказа Министерства образования и науки Российской Федерации от 31.12.2015 № 1577 «О внесении изменений в федеральный государственный образовательный стандарт основного общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 декабря 2010 г. № 1897» (Зарегистрирован в Минюсте России 02.02.2016 № 40937);
- Федеральных перечней учебников на 2020-2021 учебный год (утверждены приказом Минпросвещения России от 08 мая 2019 № 233 «О внесении изменений в федеральный перечень учебников, рекомендуемых к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования, утверждённый приказом Министерства просвещения Российской Федерации от 28 декабря 2018 г. № 345»;
- СанПиНа 2.4.2.2821-10 "Санитарно-эпидемиологические требования к условиям и организации обучения в общеобразовательных учреждениях"» (утверждены постановлением Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 29 декабря 2010 г. №189, зарегистрированным в Минюсте России 3 марта 2011 г., рег. номер 19983);
- постановления Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 30.06.2020 г. №16 «Об утверждении санитарно-эпидемических требований к устройству, содержанию и организации работы образовательных организации и других объектов социальной инфраструктуры для детей и молодежи в условиях распространения новой коронавирусной инфекции (COVID-19)»;
- Примерной основной образовательной программы основного общего образования протокол №1/15 от 08 апреля 2015 г;
- Основной образовательной программы основного общего образования МБОУ «Дыренская средняя общеобразовательная школа»;
- Устава МБОУ «Дыренская средняя общеобразовательная школа», утвержденного постановлением администрации МО «Курумканский район» № 439 от 21.12. 2015 г.
- Учебного плана МБОУ «Дыренская средняя общеобразовательная школа» на 2023-2024 учебный год.

Уран зохёол хүн тухай, тэрэнэй доторой байдал, хүниие тойрон байһан оршон байдал, байгаали, хүнэй ажабайдал, арад зоной ажамидарал г.м. тухай зохёогдоһон байдаг. Бодото юумэнүүд, үнэн болоһон үйлэ хэрэгүүд, бодото байдал уран зохёолой, уран

хайханай литературын үндэһэн боложо хэрэлэгдэдэг. Уран зохёолшо бодото байдал дээрэ үндэһэлжэ, тэрэниие ханажа ухаан бодолойнгоо хүсөөр, ханаагаараа тэрэниие уран гоё болгожо, ном соогоо уран хайханаар, гоёор зохёогдоһон байдал бии бодгодог. Энэ байдалын үнэн бодото байдалда адирхуу байдаг. Тиимэһээ хурагшадта ойлгуулха шухала гэжэ хараалагдана.

Уран хайханай литература гү, али уран зохёол шудалан үзэлгын гол **зорилгонууд** гэбэл:

- уран хайханай литература хүнэй, хүн түрэлтэнэй ажамидалда тусхай хуури эзэлдэг, тэдэнэй хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ шанартай гэжэ ойлгуулха;
- уран хайханай литература шудалан үзэлгэ хадаа түрэл арадайнгаа ба бэшэшье арадуудай соёл болборсол, ёһо заншал ойлгожо абалгын тусгаар арга гэжэ ойлгуулха;
- искуствын этико-эстетическэ компонент байгуулха гуманитарна ойлгосонуудые тайлбарилжа үгэхэ;
- уран зохёол уншаха дуратай болгохо, гоё хайханиие наринаар ойлгодог мэдэрэл хүмүүжүүлхэ;
- бодото байдал, ажабайдал ба искусство, оршон тойрониие зүбөөр сэгнэжэ, тэдэндэ үнэтэй сэнтэйгээр хандахые хургаха;
- аман ба бэшэмэл хэлэлгэдэ хургаха, тэрэниие хүгжөөхэ;
- хурагшад уран хайханай зохёол зүбөөр, хүсэд дүүрэнээр хадуужа абаха, шэнжэлжэ, сэгнэжэ хураха гол түлэб теоритико- литературна, эстетическэ ойлгосонуудтай болохо ёһотой.

Уран хайханай литература зүбөөр, хүсэд дүүрэнээр, гүнзэгыгөөр ба өөрынгөө ажамидалда туһатайгаар ойлгожо абахын тула хурагшадые ойлгомжын аппараттай болгохо. Ушар иимэһээ программа дотор литературын теоридо онсо анхарал хандуулагдана.

Энэ программа зохёогдоходоо, баазова теоретико- литературна ойлгосонууд дээрэ үндэһэлжэ, тэдэниие гол принцип болгон байгуулагдаа. Класс бүхэндэ өөрөөрын баазова теоретико – литературна ойлгосо онсологдоо гэбэл иимэ:

11- дэхи класста уран зохёолшын зохёохы ажалайнь оншотой оньһон, онол арга, уран хайханайнь оршон байдал үзэхэ.

Иигэжэ 11-дэхи класста теоретико- литературна ойлгосонуудые үгэлгэ хадаа урда жэлнүүдэй программанууд соо хэрэглэгдэдэг байһан тематическа, хронологическа болонисторико- литературна принципүүдтэ харшабэшэ, харинхэрэгтэйнэмэринь болоно. Хурагшад ганса историко- литературнабэшэ, мүнбаһа теоретико-литературна талаар мэдэсээ үргэдхэхэ бэшэ, харин литературын теорёор хайн баазова ойлгосонуудтай байха ёһотой. Уран хайханай литература үзэлгэ, тэрэниие шэнжэлэлгэ теорико- литературна ойлгосонуудтойгоор бэлүүлэгдэдэггүй. Тиимэһээ тэдэнэр теоретическэ ойлгосо мэдэсэнүүдые ба уран зохёол шудалан үзэлгын шухала зэмсэг болоно.

Тус программа 11 класста литература үзэлгын гол шэглэлнүүдые иигэжэ тодорхойлжо үгэнэ:

11- дэхи класс - уран хайханай литература шэнжэлэнүзэхэдөө, историко- культурна ба историко- функциональна талыеньбаримталалга болоно.

Хурагшадые **литература үзэлгын талаар** хургахын тула ямар **зорилгонууд** табигданаб гэбэл иимэ:

11-дэхи класста – уран зохёолшын уран хайханай оршон байдал түүхэ ба соёлой талаһаань ойлгожо абалга.

Литература шудаланүзэлгэ 11- дэхикласстаехүүдхашанартай.
Энэндэанхаралаахандуулхахэрэгтэй. Юубгэхэдэ, 11-дэхи
класстаһурагшадайурдажэлнүүдтэойлгожообаһан мэдэсэ,
шадабарибүридхэгдэжэябталагдана ба һурагшадыеисторико - литературна курс
үзэлгэябталагдана.

Тус программа дотортүрүүшынхиеэбурдыншажанайһургаал, тэрэнтэйнягтахолбоотой
бурхан багшынһургаалнууддээрэүндэһэлжэзохёогдоһон зохёолнуудоруулагдаа.
Гэбэшешажанмүргэлтухай ганса дундакклассудтаүзөөдүнгэрхэбэшэ,
харинБурдыншажанай, бөөмүргэлэйһургаалнуудыебүхыкклассуудтадурдажа,
һурагшадтаһануулжа, мэдүүлжэбайхахэрэгтэй.

Программа доторнилээнехэһууриарадай аман зохёолнуудтаүгтөө. Юубгэхэдэ,
энээнгүйгөөрлитературынасуудалнууд, илангаяа уран һайханай ёһо заншал,
литературнахүгжэлтын, ментальна ёһо заншалнуудг.м. хүсэдһайнааройлгогдохогүй.
Гэхэтэйхамта уран һайханай литература хадаарадай аман
зохёолойүргэлжэлэлгэжэхэлэхэдэболоно. Мүнөөүсынлитературназохёолнууд аман
зохёолнуудгүйгөөрбэшэгдэнэгүй.

Һурагшадайүргэндэлисэтэйбайхынхажуугаар, программа
түрэллитературааһайнааройлгожообахынтула
доторбуряадлитературадабиоболоһоншэнэзохёолнуудоруулагдаа.

Хуушанпрограммануудсоо, номуудсообайһанзаримзохёолнуудгаргагдаһан,
зариманииньклассуудаарһэлгэгдэнүгтэһэн байна. Коммуникативно-
творческоажалнуудыехэрэглэжэболохобайна.

Тус программа сооһурагшад гол
түлэбиимэнүүдонолшадабаритайболохогэжэхараалдагдана:

- үзэгбэшэгэйталаарзүбөөр, алдуугүйгөөр ба удхатайгаар (удхыеньойлгожо)
уншахаоньһонаргатай, дадалтайболохо;
- уран хурсааруншахашадабаритайболохо;
- уран зохёолые сюжетно- композиционно нэгэдэлгэжэхадуужаабаха;
- уран зохёолдоторавторыень, тэрэнэйзохёолсоозураглагдаһангеройнуудта ба
үйлэхэрэгүүдтэ, ушарнуудта, уншагшадтахандалгыёойлгожообаха;
- уран зохёолдоторэтическэ, социальна- историческа ба нравственна- философско
проблематика илгаруулхашадабаритайболохо;
- уран зохёолые ба тэрэнэйхубинуудые хаба соогообээдаагаад анализ
хэхэшадабаритайболохо;
- уран зохёолдоүндэһэбаримтатайэстетическэсэгнэлтэүгэжэшадаха;
- уран зохёолыесоёл болон ёһо заншалтайхолбожо, тайлбарилхашадабаритайболохо;
- диалог ба монолог зүбөөрхэрэглэжэ, хэлэжэшадахаболохо;
- элдэбянзынбэшэмэлажалнуудыебүтээхэшадабаритайболохо;
- шэнжэлгынажалнуудыехэхэшадабаритайболохо

Буряадлитературынхэшээлдэһурагшадай наһанданьболон

ухаанбодолдоньтааруулжа, мэдэсэ, шадабаридатабигдаха гол эрилтэнүүд

Һурагшад гол түлэбиимэюумэнүүдыемэдэхэ ёһотой:

- уншажа байһан зохёолойнгоо автор тухай, номой нэрынудхатайлбарилга;
- уран зохоолшонойнамтарһаа тон шухаламэдээнүүдые;
- уран зохёолойтекстнүүдые;

- шудаланүзэжбайханзохёолой герой болоод гол үйлэдэгшэнюурнуудтухай, зохёолсоохишухалаүйлэнүүдыемэдэхэһээгадна, тэдэнэйхоорондохихарилсаахолбоонууды, типическэудхашанар;
- уран зохёолбэшэхэ гол шухалаарганууд, зураглалайянзанууд, зохёолойтемэ, идей, гол удха, уран зохёолойгеройнууд, сюжет г.м. литературнатеориһооойлгосонууды;
- байгуулгын (композициин) шухалаонсоянзанууды, хэлэнэйзураглантодорхойлоаргахэрэгсэлнүүды;
- программынэрилтынёһоорсээжэлдэншүлэгүүды, эпическэзохёолойхэһэгүүды;
- литературназанабари (характер), литературна тип, романтизм, реализм гэһэнойлгосонуудайшухалашэнжэнүүды г. м.

Һурагшадиимэюумэнүүдыехэжэшадахаёһотой:

- уран зохёолшынзохёолсоогообэшэһэн уран зураглалыехөөрөжэ;
- уран зохёолшынзураглаһанзурагыеухаанбодолдоо, сэдхэлдээбиболгожо;
- үзэжбайханзохёолой гол шухала үйлэнүү дые (эпизодууды), үйлэдэгшэнюурайхэлэһэнүгэ, хэрэгг.м. бусадолонюрынүйлэнүүдһээилгажа;
- зохёолсоохиүйлэнүүдэйболоһоншалтагааниие, сагы, тэрэнэйхойшолонгыелирүүлжэ;
- үзэжбайханзохёолойхэлэнэй уран арганууды, байгаалинзураглалнууды текст сооһоойлгажа;
- зохёолойидейнэболоод уран һайханай талы харуулалгадасюжедэйзүйлнүүдэй (үйлынхүгжэлтын эхин, үйлынуйлдалга, үйлынхүгжэлтынэгээлдээдэшата) үүргэ болон гол проблематика элирүүлжэ;
- үзэгдэжбайханзохёолнуудайбайгуулгын (композициин) зүйлнүүдыеилгажа;
- зохёолойудхазадаланхаруулхадаа, геройнүүргэ ба геройдоүгэһэнавторайсэгнэлтэ эли тодоболгожо;
- зохёолойгеройнуудайөөрөөрын ба бултанданьхабаатайшэнжэнүүдыетодорхойлон, характеристикэүгэжэ, тэдэндэавтораймараархандажабайһыеэлирүүлхэзорилготойгооргеройнуудыезэргэсүүлжэ;
- уран зохёолнуудай текст лирическэ, эпическэ, драматическажанрайбайһаарньтэдэниеньхараадаабажа, тодоор, уранааруншажа;
- уран зохёолойгеройнуудтахарактеристикэүгэхэ сложно түсэбтабижа;
- үзэжбайханзохёолойгеройнуудтухай, тэдэндэавтораймараархандажабайһыехараадаабан, һурагшабүхэнэй, бүхыһурагшадайзэргэсүүлһэн аман гү, али бэшэмэлөөрынбодомжолготойнайруулга (сочинени- рассуждени) зохёожэ;
- монологическахэлэлгэһайнаархэргэлжэ, өөрынгөөһанамжаойлгосотойгоорхэлэжэ, тэрэнэойлгуулжа, баримталжа, хамгаалжа;
- түсэбтабижа, тэрэтоодотезиснэтүсэб, мүнлитературна - критическэстатьянуудаар конспект бэшэжэ;
- нэгэгү, али хэдэнматериалнууддээрэүндэһэлэн, литературнатемээрэлидхэл, соносхол (сообщени) гү, али реферат бэлдэжэ;
- үзэһэнзохёолооргү, али хэдэнзохёолнуудаарпроблемнэшэнжэтэй аман ба бэшэмэлбодомжолготойсочинени (сочинени- рассуждени), тэрэтоодозэргэсүүлһэнхарактеристикэзохёожэ, мүнлитературна ба публицистическэтемэнүүдээрбодомжолготойсочиненизохёожэ;
- литературынасуудаонуудаарбэшэһэн хүдэлмэринүүдээртезисүүды ба конспектнүүдыетабижа;

-бэеэдаагаадуншаһан номоор, хараһан кинофильмүүдээр, теледамжуулгануудаар, зүжэгүүдээр, уран зурагуудаар, шагнаһан хүгжэмөөррецензигү, али һанамжабэшэжэ;
- уншаһан номой справочна аппарат, мүнлитературнатерминүүдтэй словарь, шэнэтолинуудыехэрэглэжэг.м.

Мүнөөүдэшабинарайбэемахабадбэхижүүлхэ, элүүрэнхыесахихатухайасуудал гол асуудалболоодбайна. Тиимэһээнэһуралсалайпрограммаарүзэгдэхэматериал үхибүүдэйухаанбодол болон наһанданьтаарамжатайгаарзохёогдонхой.

Багшатворческохандажа, һурагшадайнгаанаһа, бэлэдхэл, мэдэсэ, шадабарихараадааабанажаллахаёһотой. Сээжэлдэхэзохёолнууд класс бүхэндэбагшынүзэмжөөрүгтэхэгэжэхараалагдана.

Тусажалай программа тематическа, социально- историческа, хронологическа, историко-литературна, теоретико – литературнапринципүүдыебаримталжабайгуулагдаа.

Программын бүридэл

Программаар үзэгдэх материал	Үгтгэн час
Б. Барадинай намтар, зохёохы зам «Ехэ удаганабжаа»- түүхэтэтрагеди	2
Б. Базарон. «Улаалзай» Ц. Цымпилоной зохёохы зам	1
Ч. Цыдендамбаевай уран найханай юртэмсэ. «Буряадбасаган» туужын гол удха	5
Д. Батожабайн уран найханай юртэмсэ. «Төөригдээн хубизаяан» трилоги. «Дойбод сохилго»	12
Ц. Жимбиев «Гал могой жэл»	5
С. Цырендоржиев «Үүрэй солбоной гое гээшэнь»	5
А. Ангархаевай уран найханай юртэмсэ «Мүнхэногоон хасуури» гэнэ романай гол удха	6
Балдан Ябжанов «Нулимса» «Бар хүсэтэнэй хурим»	4
Ц. Дондогойн «Эхэтухай хоёрдохипоэмэ»	2
Л. Тапхаевай «Дүрбэнсаг» гэнэшүлэгэй жанр	3
Д. Эрдынеевэй «Үйлынүри» романай уран найханай юртэмсэ	4
А. Лыгденовэй хөөрөөнүүд	2
Ч. Гурьевай «Туһалхахэрэгтэй» гэнэхөөрөөнэй удха	1
Д. Дылгыровой «Сэдьхэлэй гуниг» гэнэхөөрөөнэй удха	1
М. Батойн. «Таршаа Намжалай түүхэ»	1
Б-М. Пурбуевай зохёохы зам «Эрьхэнаран» гэнэнзүжэг	2
Д. Улзытуевай «Һуунаб... гансааран...» гэнэншүлэгэй шүүлбэри	1
М. Батойн. «Юртэмсын гурбансэсшүүл»	1
Г. Раднаевагай «Түрэлгын зоболон» поэмын гүнудха	2
А. Ангархаевай «Би шулуунби»	1
Б. Дугаровай «Түрэлхидэймхэлэн, хүлисөөрэй»	1
Г. Базаржапова-Дашевагай шүүлэгүүд	2

Энэ тайлбари бэшэг соо үгтгэн дурадхалнуудыг багша бэлүүлхэдээ, һурагшадайнгаа наһа, бэлэдхэл, мэдэсэ, шадабари хараадаа ябан ажаллаха. Сээжэлдэхэ зохиолнууд багшын үзэмжөөр үгтэхэ гэжэ хараалагдана. Тус ажалай программа 1 жэлдэ зохиогдоо, багша «Календарна – тематическа түсэблэлгэдэ» хубилалта оруулха эрхэтэй

Календарна-тематическатүсэблэлгэ /11 класс /

	Һара, үдэр		Хэшээлэйтемэ	Шухалашадабари ба дадал, гаршаг	Элдэбпрактическаажал. Холбоохэлэлгэхүгжөөлгэ
	План	Факт			
1			Буряад уран зохёолой хүгжэлтынүенүүд	Оршол. Реализм тухай. XX зуун жэлэй буряад литературы периодизаци (хүгжэлтын үенүүдтэ хубаалга). Россиин гүрэнэй нийтэ-политическэ процесснүүдтэй холбоон. Буряад литературы периодизациин условно байлга.	Хүсэнэгтэ XX зуун жэлэй буряад литературы периодизаци (хүгжэлтын үенүүдтэ хубаалга) хэхэ.
2			Б. Барадинай намтар, зохёохы зам	Б. Барадинай намтар, зохёохы зам тухай. «Ехэудаганабжаа» зүжэгтухайойлгосо.	Уран зохёолой текст драматургическажанрайбайһаарньхараадаабажа, тодоор, уранаарролёоруншаха.
3			«Ехэудаганабжаа»-түүхэтэтрагеди	Трагедитухайойлгосо. Түүхэтэтрагедитухайойлгосо.	Уран зохёолой текстдраматургическажанрайбайһаарньхараадаабажа, тодоор, уранаарролёоруншаха.
4			Б. Базароной ба ЦырендашиЦымпилоной уран һайханайюртэмсэтухай	Б. Базароной ба ЦырендашиЦымпилонойуран һайханайюртэмсэтухай. Б. Базаронойзохёолнуудай гол сэдэбэлирүүлхэ. «Улаалзай» ба «Буряадбасаганда» гэхэншүлэгэй уран һайханайюртэмсэтухай	Шүлэгэйудха болон түхэлэйбэебэдээнүлөөтухай: композициинталаһаатайлбари; уянгатадүрынонсоөөрэбайдал, хөөрэлгынмаяг; шүлэгэйабяануудайжагсаал, звукозапись, ассонанс, аллитерации хэрэглэлгэ; ритм, строфика, графика, тэдэнэйудхатухай; уран аргуудыезүбөөр ба баримтатыйгаархэрэглэлгэ.
5			Ч.Цыдендамбаевай уран һайханайюртэмсэ	1. «Хурсазэбсэг», «Наратагазартэлхэйдэ», «Эхигуйшулэг», «Хэнгээшэбтэрэхүн?», «Бэрхэшээл» гэхэн шүлэгүүдэйн гол удха, темэ, идея. Байгааалинүзэгдэлнүүдые, зураглалнуудые текст сооһооилгаха. Шүлэглэмэлзохеолой анализ хэхэ.	Ямарнэгэншүлэгэйтемэ, идея элирүүлхэ (һурагшынүзэмжөөр)
6			«Буряадбасаган» туужын гол удха	Зохеолой гол удха. Зохеолойбайгуулга. Туужын голдүрэнүүд, уран зүйлнүүд. Зохёолой сюжет болохохарилсаануудехэ баян. Зохеолсооүйлэхэрэгүүд, уулзалганууд, ушарнууджэжэ уран зүйлнүүдолон, эдэнь уран найруулгыень, ажабайдалыеүнэншэмэтүхэлтэй, этигэмээрхүсэтэйболгоно.	Уншалга, хөөрэлдөөн, шүүмжэлэл. Зохёолой сюжет болохохарилсаануудехэ баян, тэрэнэй анализ. Тэрэуеын, тиинмүнөөсагайбэрибасаганайбайдалсасуулха.

7			«Буряадбасаган»зохёолой гол дүрэнүүд	Гэрэлтэ Норбо хоерой дүрэ. Хулгана хүгшэнэй дүрэ. Эхэнэр хүнэй хуби заяан тухай авторын бодолнууд тухай. Хүнэйсэдьхэлэйбайдалхаруулһаниинь.	Дүрэнүүдэй Хулганахүгшэнэйдүрэзураглаха-авторынпозициэлирүүлхэ. характеристикэ.
8			Зохёолой уран аргууд	Зохёолой уран аргуудтухай. Зохёолсоохибайгаалиинүзэгдэлнүүдэйудхашанар.Зохёолсоозураглагдаһанүесагайшэнжэнүүдыетодорхойлох. Гол дүрэнүүдэйнэрэнүүдэйудхатайлбарилха. .	Дискуссии. Дэлгэрэнгытүсэбтабижа, зохёолсооболоһон уйлэнүүдэйшалтагание, сагыэлирүүлжэ, байгаалиинүзэгдэлнүүдые, зураглалнуудые текст сооһооилгажа, зохоолойгеройдооёрынхэһэн хэрэг, үйлэ, хэлэһэн һаналбодолыеньбаримталан, характеристикэкүгэхэ.
9			Эхэнэр хүнэй хуби заяан	Зохёол соохи эхэнэр – геройн дурын хүгжэлтэ	Зохёолго-бодомжолго
10			Д. Батажабайн уранһайханайортэмсэ	Авторынамтар, зохёохы зам тухай. Д. Батожабай – драматург, прозаик гэхэн темэдэтобшотайлбарихэлэжэүгэхэ. Тэрэнэйбэшэһэн ехэхэзохоолнуудыежанраарньилгажанэрлэхэ.	«Гансаардалга». «Гэмтэнбаригдаба». Уншалга, хөөрэлдөөн. Зохёолсоохихөөрэгшэнюурайһууриэлирүүлхэ.
11			«Төөригдэһэнхубизаяан» трилоги.	«Төөригдэһэн хубизаяан» роман тухай. Трилогитухайойлгосо. XIX-дэхизуунжэлэйсэсэйбайдалзохёолсоохаруулһаниинь.	Уран зохёолой текстэпическэжанрайбайһаарньхараадаабажа, тодоор, уранааруншаха.
12			“Далай ламын шагнал”	Уран зохёолой удха	Уран зохёолой текстэпическэжанрайбайһаарньхараадаабажа, тодоор, уранааруншаха.
13-			Трилогиинбайгуулга, гол образуудынь	Геройнуудай оршон тойрондо, хүндэ хандаса, харилсаха дадалынь. Геройнуудай сэдхэлэй үндэр мэдэрэл гү, али сэдхэлэй хүлгөөн. Трилогитухайойлгосо, тэрэнэйбайгуулга. Романайжанрайонсошэнжэ. Романайфилософско проблематика	Сасуулга. Геройнуудай адли тала ба илгааеньэлирүүлхэ. Аламжын образ тайлбарилха. Хрестоматиинбүлэгүүдсооһоотэрэнииеураарзурагланхаруулһаниинь.
14			Трилогиинбайгуулга, гол образуудынь	Романайкомпозици, байгуулгатухай. Романайидейнүдхатодорхойлонхэлэхэ. Галсан, Шара-Дамба гэгшэдэйдүрэнүүдыеажаглажа, АламжынхүбүүнБуладайдүрынудхашанардээрэтусхайтогтохо. Геройнуудайугайтүүхэ, үесагынь.Сасуулгынтодорхойлолүгэхэ. Роман соохисатирическэзураглалнуудыеоложо, уран гоёорхөөрэхэ. Уншалга, хөөрэлдөөн, шэнжэлэл.	Аламжын, Жалмын, Шара Дамбын, Галсанай, Буладайдүрэнүүдтухайхөөрэлдөөн. Сасуулга. Геройнуудай адли тала ба илгаань (Аламжа ба Ван-Түмэр): а. геройнуудайугайтүүхэ, үесагынь. б. геройнуудайзанабари ,үзэлбодол, түхэлмаяг. в. геройнуудайоршонтотойрондо, хүндэхандаса, харилсахададалынь.

15		6	Роман сохи түүхэтэ хууданууд	.Роман соо харуулагдаһан үе саг.	Шүүмжэлэлгын ажалай темэ: Түүхэтэ хууданууд, Түүхэтэ нюунрууд . Прототип Схемэ зураха, баталха. Аламжын зол жаргалаа бэдэрхэ зорилготой ябаһан газарнуудай нэрэнүүдые тодоруулагты. Романайсюжедүүдсоозураглагдаһаннютагуудайтусхай карта зохёохо.
16			Жаргалаа бэдэрээшэд(Аламжа,Жалма)	Геройнуудай оршон тойрондо, хүндэ хандаса, харилсаха дадалын. Геройнуудай сэдхэлэй үндэр мэдэрэл гү, али сэдхэлэй хүлгөөн	
17			“Төөригдэһэн хуби заяан” романай удха шанар болон үүргэ	Трилогитухайонсодхол, асуудалнуудта, даабаринуудтахарюу.	Трилогитухайонсодхол, асуудалнуудта, даабаринуудтахарюу. Уран арганууд дабталга Романай хэхэг шүүмжэлэл
18			Х/Х Творческой мастерской “Жаргал гээшэ юун гээшэб?	Үзэгдэһэн зохёолойудхаартабигдаһан асуудалнуудхурагшадаямармэдэсэтэй, шадабаритай, дүршэлтэйболоһыешалгахазорилготойгоортүгэсхэлэ йхүдэлмэриболгоннайруулгабэшүүлхэ.	Сочинени-найруулгабэшэхэ.
19			“Төөригдэһэн хуби заяан” гэхэн зохёолоор бэшэмэл хүдэлмэри	Үзэгдэһэн зохёолойудхаартабигдаһан асуудалнуудхурагшадаямармэдэсэтэй, шадабаритай, дүршэлтэйболоһыешалгахазорилготойгоортүгэсхэлэ йхүдэлмэриболгон тест үгэхэ.	Зохёолоор, Д. Батажабайнтворческозамаар тест-шалгалта
20-21			Д.Батожабай “Дойбод сохилго”гэхэн комедиин уран найханай юртэмсэ.	Д.Батожабай “Дойбод сохилго”гэхэн комеди. Эрдэм шэнжэлхэ абьяас үсөөн зоной табисуур	Зохёол ролёор уншлага ба инсценировка. Зохёолой удхаар хөөрэлдөөн.
22			Ц-Ж.Жимбиевэй уран найханай юртэмсэ. «Гал могой жэл»		Роман уншлга, удхаар хөөрэлдөөн. Асуудалнуудта харюусалга.
23			Ц-Ж.Жимбиевэй «Гал могой жэл» гэхэн романай удха, онсо байгуулга		
24			Ц-Ж.Жимбиевэй «Гал могой жэл»гэхэн романай гол бодол, композици.	Романай гол бодол, байгуулга Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда моридойүүргэ.	Морид тухай мэдээсэл. Зохёол уншалга
25			Батажаб –дайнай үеын эдиршүүлэй эрхим нэгэн	Батажаб –дайнай үеын эдиршүүлэй эрхим нэгэн. Дайнай үедэхи ара талын ажабайдал зураглалга.	
26			Х/Х Бэшэмэл хүдэлмэри		Манай нютаг дайнай үедэ ба роман соохи харуулга

27			С. Цырендоржиевай «Үүрэй солбоной гое гээшэнь».	С. Цырендоржиевай зохёохы зам. «Үүрэй солбоной гое гээшэнь»гэһэн туужа.	Уншалга, хөөрэлдөөн, шүүмжэлэл. Уран зохёолой текстэпическэжанрайбайһаарньхараадаабажа, тодоор, уранааруншаха.
28			С. Цырендоржиевай «Үүрэй солбоной гое гээшэнь».гэһэн туужын онсо шэнжэ, проблематика	С. Цырендоржиевай «Үүрэй солбоной гое гээшэнь гэһэн туужын онсо шэнжэ, проблематика.	Уншалга, хөөрэлдөөн, шүүмжэлэл. Уран зохёолой текстэпическэжанрайбайһаарньхараадаабажа, тодоор, уранааруншаха.
29			Агваан хүбүүнэй дүрэ.	Дайн ба үхэл үхибүүнэй харасаар. С. Цырендоржиевай «Үүрэй солбоной гое гээшэнь»туужын лиризм.	Уншалга, хөөрэлдөөн, шүүмжэлэл. Уран зохёолой текстэпическэжанрайбайһаарньхараадаабажа, тодоор, уранааруншаха.
30			Х/Х Зурагаар зохёолго	Бэшэмэлажал (найруулга- бодомжолго) бүтээхэшадабаритайболохо;	Жамсо Раднаевай “Бэшэг” гэһэн зурагаар зохёолго
31			А. Ангархаевайуран һайханайюртэмсэ	А. Ангархаевай творчество. А. Ангархаевайзохёолнуудтухайтобшомэдээн.	Уншалга, хөөрэлдөөн, шүүмжэлэл. Уран зохёолой текстэпическэжанрайбайһаарньхараадаабажа, тодоор, уранааруншаха.
32			«Мүнхэногоонхасуури» гэһэнроманай гол удха	«Мүнхэногоонхасуури» гэһэнроманай гол удха. Геройнөөрынябадалдапсихологическа ба социальна тайлбарилгаүгэлгэ. Хүдөөнютагтаажаллахажэжэшиидэһэниинь.	Геройнуудайабаризангыеньтаарамжатайоньһонүгэнү үдээртилбарилха.
33			Роман дотортабигдаһанпроблем энүүд.	Роман дотортабигдаһанпроблемэнүүдьеэлирүүлхэ. Роман доторүгтэһэнзалуушуулайдүрэнүүдтухай.	Һайшаагдаһан, дүтөөрһанагдаһанзохёолой али нэггеройдодэлгэрэнгытодорхойлолүгэхэ. Шэлэжэабаһангеройндүрэюундэһайшаалтайб. Тэрээнһээжэшэабамааргүгэжэтодорхойло.
34			Романайонсошэнжэ.	Тестовэшалгалтынажалхэжэ, үхибүүдэймэдэсэшалгаха. Үзэгдэһэн зохёолойудхаартабигдаһан асуудалнуудһурагшадайямармэдэсэтэй, шадабаритай, дүршэлтэйболоһыешалгаха.	Һануулга-схемэдэтүшэглэн, сюжетэйшүүлбэрхэхэ: зохёолойэкспозици, уялдуулагша, эршэдэлгэ, түгэсхэгшээлирүүлхэ. Тест – шалгалта. Түгэсхэлэйхүдэлмэри – тестынасуудалнуудтахарюу.
35			Түби дэлхэй дээрэ мүнхэ юумэн гэжэ бии гү?	Романайонсошэнжээлирүүлхэ. Хүдөөнютагайажабайдалзохеолсоозурагланхаруулһ аниинь.Зохёолойперсонажуудтахарактеристикэүгэлг э. Зохеолойгеройдоөөрынхэхэнхэрэг, үйлэ, хэлтэһэнһаналбодолыньбаримталан, характеристикэүгэжэшадасаһотой.	
36			Балдан Ябжановай “Нулимса”	Балдан Ябжановай зохёохы зам. “Нулимса” хөөрөөн.	
37			“Нулимса” хөөрөөнэй	Үнгэрһэн Сагтаа бусалгын мотив	

			удха		
38			Классчаа гадуур уншалга. Б.Ябжанов “Бар хүсэтэнэй хурим”		
39			Классчаа гадуур уншалга. Б.Ябжановой зохёолнууд соо хүн ба байгаалийн холбоо.		
40			Ц. Дондогойнь «Эхэтухайхоёрдохипоэмэ »	Мүнөөүсынбурядпоэзи. Мүнөөүсынбурядшүлэгэйуранхайханайюртэмсэтух ай. Уянгаташүлэгүүдтухайойлгосо. Ц. Дондогойншүлэгүүдтэй, поэдэйтворчествоотанисалга. Уран гоёоруншалга. Гражданскаликэтухайойлгосо. Шүлэглэмэлзохёолнуудай гол зорилгонь	«Энхэргэнхайханэхэнүүднай». Шүлэгыеньөөһэдөө (үхибүүдэй) анализлалга. Шүлэглэмэлзохёолнуудыеуншаха, темэээрилгаха.
41			«Шамбайханнаһыембусаа хашьеаалам?»	Шүлэглэмэлзохеолуранаар, тодооруншажаһургаха.. Пейзаж, олицетворенитухай гол ойлгосонууд ба тэдэнэийнзануудыемэдэхөһотой. Шүлэглэмэлзохёолнуудай анализ хэжэһураха. Уран зураашанайгоёһайханзурагтухайойлгоһоноо, һанамжаяахэлэжэшадаха.Шүлэглэмэлзохёолнууд ыеуншаха, анализ хэхэ /метод дурадхалхаруулха/.	Өөрынгөөэхэтухайэлдэбязынбайгуулгатайзохеолго –найруулгабэшэхэ Уран гоёоруншалга. Автор-Зохёол- Уншагша- бодосодээрэажал.
42- 43			Л. Тапхаевай «Дүрбэнсаг» гэһэншүлэгэйжанр	ЛопсонТапхаевайуранхайханайюртэмсэтухай. Юрэхөөрэжэшадаха. Ямарнэгэнюмэнтухайтобшоор, зүбөөрюрэхөөрэхэ, бэшэхэ; һаналбодолоодаадарааланбэшэхэшадабаритайболо хо.	Зохёолсооһоохэһэгсээжэлдэхэ, уранааруншажаяабэлдэхэ. Дүрбэнсэсэгэйүрэхэнэйхубизаяанайсанаямардалдаул ха, һургаалбайнабгэжэһанамжаяабэшэхэ.
44			Классчаа гадуур уншалга Д. Улзытуевай «Һуунаб... гансааран...» гэһэншүлэгэйшүүлбэри	Д. Улзытуевай «ҺуунабмүнөөТүгсүүлтынэрьедэгансааран...» гэһэншүлэгтүсэбэйёһооршүүлбэрилхэ, гүнудхыеньэлирүүлхэ.	Д. Улзытуевай «ҺуунабмүнөөТүгсүүлтынэрьедэгансааран...» гэһэншүлэгэйшүүлбэри
45			Классчаа гадуур уншалга М.Чойбононов Шүлэгүүд	М Чойбоновой зохёохы зам. “Минии нүхэд-амиды бурхад”, “һананайм табисуур”	Зохеолойтемэ, идея, гол удхаэлирүүлхэ.Дэлгэрэнгытүсэбтабижа, зохеолсооболоһонүйлэнүүдэйболоһоншалтагааниие,

					геройдооёрынхэнхэрэг, үйлэ, хэлэһэнһаналбодолыеньбаримталан, характеристикэүгэхэ
46			Буряадпрозын уран һайханайортэмсэ	Мүнөөүсынбуряадүргэлжэлһэнзохёолой уран һайханайортэмсэ. 60-80-яад онуудайуншаһан рассказ, повесть, романуудаарэлидхэлнүүдыебэлдэхэ, шэнжэлэнхөөрэлдэхэ. Буряадпрозынхүгжэлтыншэнжэнүүд.	Таблица зураха, анализ хэхэ. Даша-Даба Мункуев «Эхэтухайдуун» сээжэлдэхэ
47			Д. Эрдынеевэй уран зохеолнуудтухай.	Д. Эрдынеевэй уран зохеолнуудтухай. 1.Юрэ хөөрэлгэ. 2.Зураглал харуулга. 3. Диалогой, монологойүүргынудхаэлирүүлгэ. 4.Зураглалай янзанууд: -пейзаж, -портрет, -уран зохёолшыноршонтойронбайдалзураглалга. Үйлэдэгшэнюуртаавторайхарактеристикэүгэлгэ.	Уран зохёолшыннамтар ба зохёохызамдахабаатайвикторинын асуудалзохёохо. 10-15
48			«Үйлынүри» романай уран һайханайортэмсэ	«Үйлынүри» романай уран һайханайортэмсэ. Геройнуудайугайтүүхэ, үесагынь. Геройнуудайзанабари, үзэлбодол, түхэлмаяг. Геройнуудайоршонтойрондо, хүндэхандаса, харилсахададалынь. Геройнуудайсэдьхэлэйүндэрмэдэрэлгү, али сэдьхэлэйхүлгөөн	Зохёолойнэрэ, тэрэнэй гол бодол, зураглагдаһансюедүүдэйхоорондохихарилсаантуха йбодомжолхо, тобшололгаргаха.
49			Роман дотортабигдаһанпроблем энүүд.	Роман дотортабигдаһанпроблемэнүүд. Романайонсошэнжэшэнжэлхэ.. жанрайньонсоянза, лирико- психологическаүндэһэниинь.	Фольклорно үндэһыеньэлирүүлхэ. Эхээсэгынһургаалайудхашанартухайхзохёолдоүндэһ элэнмэдээсэлбэшэхэ.
50			“Буряад сдьхэлтэй ябалга” Буян нүгэлэй хойшолон	Уран зураашанайгоёһайханзурагтухайойлгоһоноо, һанамжаяахэлжэшадаха. Эпическэзохеолойудхаартүсэбтабижашадахаһотой. Романайпоэтикээлирүүлхэ.	Байгаалиияа, тоонтонютагаа, адуу мала, арадзоноохамгаалгатухайһаналбодолтухай дискуссии. Юунэйтүлөөхүнболожотүрэнхүнгээшэбибгэһэнасу удалдахарюуболгон, найруулгабэшэхэ.
51			Г. Базаржапова- Дашеевагайшүлэгүүд	Зохёолойхэлэн. Хүнэйсэдьхэлэйбайдал, байгаалиинүзэгдэлтодорхойлонбэшэхэзохеолшын уран аргыеньэлирүүлхэ	Уншалга, хөөрэлдөөн, шэмжэлэлгынажал, таблицааражал.
52			Александр Лыгденовай уран һайханай	Александр ЛДыгденовай уранһайханайортэмсэ. Зохёолойгеройдооёрынхэнхэрэг, үйлэ,	Зохёолойперсонажуудтахарактеристикэүгэлгэ.

			юртэмсэ.”Морин хуур”	хэлэлхэнһаналбодолыньбаримталан, характеристикэүгэжэшадахаеһотой.	
53			Александр Лыгденов “Үншэн” хөөрөөн	«Үншэн» гэхэнхөөрөөнэйудха, уран хайханайюртэмсэтухай.	Уран зохёолой текстэпическэжанрайбайһаарньхараадаабажа, тодоор, уранааруншаха
54			Ч. Гуруевай «Туһалхахэрэгтэй» гэхэнхөөрөөнэйудха	Чингис Гуруевайуран хайханайюртэмсэ. Уран зохёолой текстэпическэжанрайбайһаарньхараадаабажа, тодоор, уранааруншаха. Зохеолойтемэ, идей, гол удхаэлирүүлхэ.Дэлгэрэнгытүсэбтабижа, зохеолсооболоһонүйлэнүүдэйболоһоншалтагааниие, сагыээлирүүлжэ, байгаалинүзэгдэлнүүдые, зураглалнуудые текст сооһооилгажа, зохеолойгеройдоөөрынхэхэнхэрэг, үйлэ, хэлэлхэнһаналбодолыеньбаримталан, характеристикэүгэхэ.	Конспект, уран гоёоруншалга, хөөрэлдөөн, шүүлбэри. Уран зохёолой текстэпическэжанрайбайһаарньхараадаабажа, тодоор, уранааруншаха.
55			Д. Дылгыровой «Сэдьхэлэйгуниг» гэхэнхөөрөөнэйудха	ДугарДылгыровой уранхайханайюртэмсэ.Зохёолойперсонажуудтахарак теристикэүгэлгэ. Зохеолойгеройдоөөрынхэхэнхэрэг, үйлэ, хэлэлхэнһаналбодолыньбаримталан, характеристикэүгэжэшадахаеһотой. «Сэдьхэлэйгуниг» гэхэнхөөрөөнэйудха, уран хайханайюртэмсэтухай.	ДугарДылгыровой уранхайханайюртэмсэ.Зохёолойперсонажуудтахарак теристикэүгэлгэ. Зохеолойгеройдоөөрынхэхэнхэрэг, үйлэ, хэлэлхэнһаналбодолыньбаримталан, характеристикэүгэжэшадахаеһотой. Хөөрэлдөөн Уншаһан, хайшаагдаһан зохёолдоаннотацибэшэлгэ. Буряадпрозын уран хайханайюртэмсэ.
56			М. Батоин. «ТаршааНамжалайтүүхэ»	Михаил Батоинай уран хайханайюртэмсэ. Уран зохёолой текстдраматургическажанрайбайһаарньхараадааба жа, тодоор, уранаарролёоруншаха.	Уран зохёолой текстдраматургическажанрайбайһаарньхараадаабаж а, тодоор, уранаарролёоруншаха.Багшынүүргэзохёолсооямар бэ?
57			Зүжэгэй уран хайханайорон зай, саг.	Зүжэгэй уран хайханайорон зай тухайшүүмжэлэл.- уран зохёолшынзураглаһанзурагысухаанбодолдоо, сэдьхэлдээбииболгохо. Үзэжэбайһанзохёолой гол шухала үйлэнүү дые (эпизодуудые), үйлэдэгшэ нюурай хэлэлхэн үгэ, хэрэг г.м. бусад олон юрын үйлэнүүдһээ	Зүжэгэйнэрэ, тэрэнэй гол бодол, зураглагдаһансюедүүдэйхоорондохихарилсаантуха йбодомжолхо, тобшололгаргаха. Зүжэгсооһооарад зон соохэлсэгдэдэгбуддыншажантухайтүүхэдомогуудые илгаха. Үзэгдэжэбайһанзохёолнуудайбайгуулгын (композициин) зүйлнүүдыеилгаха.

				илгажа; Зохёолсоохиүйлэнүүдэйболоһоншалтагааниие, сагые, тэрэнэйхойшолонгыеэлирүүлхэ.	
58			Х/Х Зурагаар зохёолго	Солбон Ринчиновэй “Жэргэмэл” гэжэ зурагаар зохёолго. “Дулаан ябахаа эндэ түрөө нэм, дуушан хэзээш байхалби”	Зохёолго бэшэлгэ
59			М. Батоин. «Юртэмсын гурбансэсшү үл»	Уран зохёолдоторэтическэ, социальна- историческа ба нравственна- философско проблематика илгаруулхашадабаритайболохо. Зохёолойгеройнуудайхарилсаанһаа, тэдэнэйажаябуулгаһааабанан сэнтэйһургаал. Авторай уран зохёолбэшэхэбэлигэньонсошэнжэ. Зохёолойгеройнуудайжабалдасэгнэлтэтүгэхэ.	Зохёолой гол нюурнуудтухайхөөрэлдөөн.
60			Б-М. Пурбуевайзохёохы зам	Бато-МункоПурбуевайзохёохы зам тухай. Зүжэгэйсимволическа, условно талануудые, поэтикиеньшэнжэлхэ. Уран зохёолдоторэтическэ, социальна- историческа ба нравственна- философско проблематика илгаруулхашадабаритайболохо.	Зүжэгэйсимволическа, условно талануудые, поэтикиеньшэнжэлхэ. Түгэсхэлэйхүдэлмэри – асуудалнуудтахарюу. Хараһанспектакльдарецензибэшэхэ(? 5 стр. 68 (учебник))
61			«Эрхэһэнэран» гэхэнзүжэг	Зохёолой гол нюурнууд. ЯнжамаБубеевна, Дандартан, Федодтонтухай. Уран зураашанайгоёһайханзурагтухайойлгоһоноо, һанамжаяахэлэжэшадаха. Драматургическазохёолойудхаартүсэбтабижашадаха еһотой. Текстэдүтэрхыгөөрхөөрэжэанхаралтайгааруншажаш адаха, байгаалиинүзэгдэл, геройнтүхэлшарай, гэрсоохибайдалзурагланхөөрэжэ ба бэшэлгэхэхэ.	Уран зохёолой текстдраматургическажанрайбайһаарньхараадааабаж а, тодоор, уранаарролёоруншаха.
62			Зүжэгэйгүнудха, жанрайонсоянза	Зүжэгэйжанрайньонсоянза, лирико- психологическаүндэһэниинь. Зүжэгэйсимволическа, условно талануудые, поэтикиеньшэнжэлхэ.	Герой бүхэнэйхэлэлгынтатаар анализ хэхэ. Автор юундэ «һэшхэлэй» үүргэМэдэгмаБадлаевнададаалганаб? Заримгеройнуудайнэрнүүдыньһэлгэгдэнэ. Ямарудхатайгаар автор энэ уран аргахэрэглэнэбгэжэтайлбарилха. Түгэсхэлэйхүдэлмэри –асуудалнуудтахарюу.
63			Г. Раднаевагай творчество	Галина Раднаевагайзохёохыажалтайтанилсуулан, уран гоёорзурагланхаруулһанбайгаалиинүзэгдэлнүүдыеойлгуулха.	Уран гоёоруншалга.

64			«Түрэлгынзоболон» поэмынгүнудха	Зохёолойбайгуулга, түхэл, авторайзохёохымагтодоруулха. Зохеолойудхаартүсэбтабижашадахаеһотой. Шүлэглэлэйорон зай. Шүлэглэмэлзохёолнуудай анализ хэжэнураха. Уран зураашанайгоёһайханзурагтухайойлгоһоноо, һанамжаяахэлэжэшадаха.	Уран гоёоруншалга.Зохёолойбайгуулга, түхэл, авторайзохёохымагтодоруулха. Жэшээгээрбаримталха. Шүлэглэмэлзохёолнуудыеуншаха, анализ хэхэ.
65			А. Ангархаевай «Би шулуунби»	Уран зураашанайгоёһайханзурагтухайойлгоһоноо, һанамжаяахэлэжэшадаха. Уран аргуудай, формонуудайхүсөөршүлэгые уран гоёболгоһонииньЗэргэсүүлгэ - литературы уран арга дай хүсөөршүлэгые уран гоёболгоһониинь.	Зохеолойтемэ, идей, гол удхаэлирүүлхэ.Дэлгэрэнгытүсэбтабижа, зохеолсооболоһонүйлэнүүдэйболоһоншалтагаание, геройдоөөрынхэхэнхэрэг, үйлэ, хэлэһэнһаналбодолыеньбаримталан, характеристикэүгэхэ
66			Б. Дугаровай «Түрэлхидэймхэлэн, хүлисөөрэй»	БаирДугаров- ХХзуунжэлэйхоёрдохихахдай – ХХІзуунжэлэйэхинэйпоэт – новаторгэжэбаримтабталха.«Сууряан» гэжэзохёолойүгынабяануудайнайрал (звукопись), тиихэдэавторайзураглаһаноршонойбудагүнгэ (цветопись) элирүүлэгты.	Шүлэгэйголбодол, түхэл, байгуулга, геройтодоруулха.

Һурагшадайуншаха литература

Цыдыпова Б.Д., Балданова М.Р., «Бурятская литература»: Учебник для средней школы 11 класс, - Улан-Удэ: «Бэлиг», 2020 он.

Цыдыпова Б.Д., Балданова М.Р. «Бурятская литература»: хрестоматия, 11 класс, 12-дохи хуби, - Улан-Удэ: ГБУ РЦ «Бэлиг», 2020 он.

Багшынхэрэглэхэметодическа литература

Цыдыпова Б.Д., Балданова М.Р., «Бурятская литература»: Учебник для средней школы 11 класс, - Улан-Удэ: «Бэлиг», 2020 он.

Цыдыпова Б.Д., Балданова М.Р. «Бурятская литература»: хрестоматия, 11 класс, 12-дохи хуби, - Улан-Удэ: ГБУ РЦ «Бэлиг», 2020 он.

С.Г. Осорова. «Мүнөөүсынбуряад уран зохеол» (XX зуунжэлэйһүүл – ХХІзуунжэлэй эхин). Хрестомати. – Улаан-Үдэ: «Бэлиг» хэблэл, 2010 он.

Бадмацыренова Ц.Б. «Буряадарадайхүүгэдэй аман зохеол». – Улаан-Үдэ: «Бэлиг» хэблэл, 2008 он.

«Мүнгэндуһалнууд» 9-11 классууд «Электронная книга бурятской литературы».

Дампилова Х.Д. Буряадлитератураартестнүүд. 2-дохи хэблэл – Улаан -Үдэ: «Бэлиг» хэблэл, 2003 он.

Балданмаксарова Е.Е. Примерная программа по бурятской литературе на основе принципа «диалога культур» для общеобразовательных учреждений с двуязычной образовательной средой. – Улан-Удэ: «Бэлиг», 2009 он.

Интернет холбоо

1. [Номой һан түхай - Nomoihan](#)
2. [Буряад хэлэн \(buryadxelen.com\)](#)
3. [Книги - Soyol.ru - Культура и искусство Бурятии](#)